

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder, mentalvårdslagen och 1 § i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 september 2008 en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder, mentalvårdslagen och 1 § i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna (RP 95/2008 rd) till lagutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Katariina Jahkola, justitieministeriet
- konsultativ tjänsteman Päivi Kaartamo, social- och hälsovårdsministeriet
- finanssekreterare Saija Kaukonen och lagstiftningsråd Ilkka Turunen, finansministeriet

- tingsdomare Wilhelm Norrman, Helsingfors tingsrätt
- förvaltningsrättsdomare Tuula Harju, Helsingfors förvaltningsdomstol
- överinspektör Tom Laitinen, Riksåklagarämbetet
- chef för juridiska enheten Paavo Siltanen, Brottspåföljdsverket
- överläkare Irma Kotilainen, Rättsskyddscentralen för hälsovården
- chefsläkare Eila Tiihonen, Niuvanniemi sjukhus
- advokat Antti Riihelä, Finlands Advokatförbund
- förvaltningsrättsdomare Mika Hämäläinen, Finlands domareförening rf
- professor Raimo Lahti.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Helsingfors hovrätt
- Gamla Vasa sjukhus.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder och mentalvårdslagen ändras så att psykiatrisk sjukhusvård oberoende av den åtalades vilja som har bestämts för en person som inte

har dömts till straff i ett brottmål på grund av otillräknelighet (vårdpåföljd) kan överföras från den stat som har bestämt påföljden för vård i den stat där personen är medborgare eller har sitt hemvist.

Regeringen föreslår att till den gällande lagstiftningen fogas bestämmelser som gör det möjligt att i Finland verkställa en vårdpåföljd som har dömts ut i en främmande stat. Dessutom föreslås lagstiftningen bli kompletterad så att Finland kan begära verkställighet i en främmande stat av en vårdpåföljd som har bestämts i Finland.

Regeringen föreslår vidare att lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna ändras i överensstämmelse med den konvention som de nordiska länderna ingick i december 2005, så att en person också kan utlämnas för verkställighet av en vårdpåföljd som grundar sig på brott.

De föreslagna lagarna bör träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Syftet med propositionen är att möjliggöra internationellt samarbete för att sådan psykiatrisk sjukhusvård oberoende av patientens vilja som bestämts för en åtalad som inte har dömts till straff (vårdpåföljd) kan ges i den stat där personen är medborgare eller har sitt hemvist. I dagsläget tillåter vår lagstiftning inte att en vårdpåföljd som dömts ut i en främmande stat verkställs i Finland som psykiatrisk sjukhusvård. I enstaka fall har detta lett till att en vårdpåföljd som dömts ut i en främmande stat måste verkställas som fängelsestraff (HD 2005:139). Ur den enskilde individens synvinkel måste läget anses otillfredsställande. Vår lagstiftning tillåter inte heller nu att en vårdpåföljd som dömts ut i Finland får verkställas i en främmande stat.

Det är angeläget att vår lagstiftning ändras för att svara mot behoven i det internationella samarbetet, menar utskottet. Genom att vårdpåföljden kan verkställas i den stat där den till vård dömd är medborgare eller har sitt hemvist blir det lättare att främja hans eller hennes vård och rehabilitering och anpassning till samhället. Utskottet tillstyrker lagförslagen men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Samband med det internationella systemet

Behovet att ändra de aktuella lagarna dikteras av vissa internationella instrument, särskilt 1983 års Europarådskonvention om överförande av

dömda personer (FördrS 13/1987), nedan 1983 års konvention, och EU-lagstiftning. Lagändringarna i propositionen går inte utöver dessa förpliktelser. I propositionen har regeringen försökt samordna de internationella förpliktelserna med vårt nationella system. Utskottet anser denna regleringsmodell vara motiverad, eftersom det inte är förnuftigt att ändra det finländska systemet på grund av några enstaka fall på den internationella samarbetsfronten eller att för dessa fall införa bestämmelser som avviker från det nationella systemet.

Av propositionsmotiven framgår det att social- och hälsovårdsministeriet håller på att ta fram en proposition om samordning av strafflagen och mentalvårdslagen. I beredningsarbetet grannar man bl.a. på kriterierna för tvångsvård och förfarandet att bestämma om sådan vård. Justitieministeriet uppges ha haft för avsikt att lämna den nu aktuella propositionen samtidigt med den propositionen. Men regeringen beslutade trots allt lämna den nu aktuella propositionen separat, eftersom man på social- och hälsovårdsministeriet inte exakt kunde uppge när ministeriets proposition blir klar och då konkreta fall pockar på bestämmelser om internationellt samarbete. Utskottet menar att argumenten för att inte invänta propositionen om samordning av strafflagen och mentalvårdslagen är godtagbara. Men det hade utan tvivel varit en fördel att behandla propositionerna i ett sammanhang, för då hade man från första början kunnat samordna de internationella förpliktelserna och vårt nationella system tydligt och konsekvent utifrån de na-

tionella behoven och behovet av internationellt samarbete.

Utskottet vill också rikta uppmärksamheten på begreppet vårdpåföljd i propositionen. Begreppet är nytt i lagstiftningen, men utskottet anser trots allt att det finns författningstekniska fördelar att introducera det här. Man slipper nämligen att upprepa begreppets komplicerade innehåll i de föreslagna lagarna. Av begreppet framgår med tillräcklig tydlighet dess innebörd i de föreslagna bestämmelserna om internationellt samarbete.

Kriterier för överföring av verkställighet

Enligt de internationella förpliktelserna är det internationella samarbete som avses i propositionen fakultativt. Om det blir aktuellt att överföra verkställigheten av en tvångspåföljd från en främmande stat till Finland, måste det bedömas om det enligt finsk lag finns förutsättningar för tvångsvård. Men också om kriteriet i finsk lag för bestämmande av vård inte uppfylls, kan enligt propositionen en överföring av verkställigheten godkännas.

De föreslagna villkoren för överföring av verkställigheten är enligt utskottet försvarbara. Tröskeln för psykiatrisk tvångsvård är hög i Finland med tanke på att vården är villkorad med mentalsjukdom för myndiga personer. I en lång rad andra länder i Europa kan vård bestämmas också utifrån annan allvarlig psykisk störning. Genom ett brett internationellt samarbete kan man hindra att en vårdpåföljd som bestämts för en finsk medborgare i en främmande stat på grund av skillnader i mekanismerna måste verkställs som fängelsestraff i Finland. Den proposition som social- och hälsovårdsministeriet håller på att ta fram uppges ha som syfte att sänka tröskeln för tvångsvård också här hemma. Utskottet påpekar att reformer av det slaget får vårt system att bli mer likt det i många andra europeiska länder och därmed också underlätta det internationella samarbetet.

Om det handlar om att överföra verkställigheten av en vårdpåföljd från Finland till en främmande stat, måste man först titta på vad åtagandena gällande mänskliga rättigheter och grund-

lagen kräver. Enligt 9 § 4 mom. i grundlagen får en utlänning inte utvisas, utlämnas eller återsändas, om han eller hon till följd härav riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet. I bedömningen av om överföring ska ske eller inte bör hänsyn tas till lagstiftningen, praxis och sjukhusförhållandena i den främmande staten.

Förfarande

I Finland betraktas psykiatrisk tvångsvård inte som en straffrättslig påföljd. Även när fallet grundar sig på brott är det en hälso- och sjukvårdsmyndighet som bestämmer vården, närmare bestämt Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (i propositionen Rättskyddscentralen för hälsovården). Utomlands är det i många fall den domstol som behandlar brottmålet som bestämmer vårdpåföljden. Också 1983 års konvention förutsätter att det är en domstol som bestämmer en frihetsberövande påföljd. I propositionen föreslår regeringen att kravet tillmötesgås så att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården måste underställa Helsingfors förvaltningsdomstol ett vårdbeslut när Finland har för avsikt att be en främmande stat verkställa vårdpåföljden.

Den föreslagna lösningen är rimlig, menar utskottet, eftersom det är förvaltningsdomstolen som i nationella fall fastställer beslut om fortsatt vård. Med hänsyn till att fallen är få, är det lämpligt att koncentrera fastställandet av vårdbeslut till Helsingfors förvaltningsdomstol. När utskottet diskuterade lösningen, konstaterade det att 1983 års konvention inte obetingat kräver att det ska vara en domstol som har bestämt en vårdpåföljd i ett brottmål. Men det kan trots allt hända att de övriga staterna inte betraktar en vårdpåföljd som bestämts i Finland som en i 1983 års konvention avsedd påföljd som bestämts av en domstol och som innebär frihetsberövande. Därför är det angeläget att ge akt på hur främmande stater förhåller sig till framställningar om verkställighet av vårdpåföljder som bestämts i Finland och i förekommande fall vidta åtgärder för att ändra bestämmelserna, understryker utskottet.

Kostnader

Enligt propositionsmotiven fördelas kostnadsansvaret mellan den stat som har bestämt vårdpåföljden och verkställighetsstaten enligt de internationella förpliktelserna. Enligt artikel 17.5 i 1983 års konvention ska verkställighetsstaten bära alla andra kostnader utom de som uppkommer uteslutande på domsstatens område. Propositionens bedömning är att de totala kostnaderna blir ganska små, dels för att antalet fall sannolikt kommer att vara litet, dels för att Finland har möjlighet att begära att en vårdpåföljd som har bestämts här verkställs i en främmande stat.

I propositionen finns ingen bestämmelse om hur kostnaderna för vården av en person för vilken det bestämts vårdpåföljd i en främmande stat fördelas i Finland. En sådan bestämmelse om kostnadsansvaret är enligt utskottet nödvändig. Det är med andra ord viktigt, understryker utskottet, att man redan i beredningsfasen på korrekt sätt tar hänsyn till vilka ekonomiska konsekvenser propositionen får.

I ovannämnda överföringsfall föreslår utskottet följande kostnadsfördelning mellan staten och kommunerna. Staten svarar för vårdkostnaderna tills det har utretts om kriterierna för tvångsvård uppfylls enligt finsk lag. Detta är motiverat, eftersom det handlar om verkställighet i Finland av en vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat. Efter att kriterierna kontrollerats övergår kostnadsansvaret på patientens hemkommun. Kostnadsansvaret bestäms då på samma sätt som i nationella fall. Om patienten saknar hemkommun i Finland ansvarar staten för vårdkostnaderna ända tills han eller hon har en hemkommun här. Då är det den kommunen som ansvarar för vårdkostnaderna.

Enligt uppgift kommer 2010 års statsbudget inte att påverkas av tillägget av en bestämmelse om kostnadsansvar. Men det aktuella användningsändamålet måste nämnas i motiven till det berörda budgetmomentets beslutsdel. Med tanke på den ändringen behöver de föreslagna lagarna träda i kraft i början av 2010. Ikraftträdandedatum har emellertid enligt vedertagen praxis lämnats öppet i ikraftträdandebestämmelserna.

Avslutningsvis anser utskottet det nödvändigt att ge akt på hur de föreslagna bestämmelserna fungerar.

Tillämpningsområde

Lagförslagen i propositionen gäller inte institutionsvård enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977). I praktiken lär det inte ha förekommit några fall där internationellt samarbete hade behövts på den punkten. Också de internationella instrumenten för verkställighet gäller personer för vilka det bestämts vård för men som på grund av sitt psykiska tillstånd inte dömts till straff. Utskottet anser det följaktligen inte vara aktuellt att utvidga propositionen till att gälla institutionsvård enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Men det vore bra att hålla ett öga på om bestämmelserna eventuellt borde utvidgas på denna punkt

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder

5 §. I 2 mom. föreskrivs det bl.a. att yttrande ska inhämtas av Rättsskyddscentralen för hälsovården om verkställighet i Finland av en vårdpåföljd som har bestämts i en främmande stat. Rättsskyddscentralen slogs samman med Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral den 1 januari 2009. Till följd av sammanslagningen föreslår utskottet att "Rättsskyddscentralen för hälsovården" byts ut mot "Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården", som det föreskrivs om i en särskild lag (669/2008). Samma ändringen gäller också 7 och 21 § men motiveringen upprepas inte för deras vidkommande.

7 §. I 3 mom. finns regler för beslut om verkställighet i Finland av en vårdpåföljd som har bestämts i en främmande stat. Enligt bestämmelsen ska justitieministeriet bestämma att påföljden ska verkställas som psykiatrisk sjukhusvård oberoende av patientens vilja. I 4 b kap. 22 o §

2 mom. i lagförslag 2 sägs det att en person som det har bestämts en vårdpåföljd för i en främmande stat inte får hållas kvar för vård i Finland under en längre tid än vad som har bestämts i den främmande staten. Avsikten har varit att beakta de internationella förpliktelserna som förutsätter att en vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat inte blir strängare när verkställigheten överförs. I det sistnämnda momentet föreskrivs också att när den sammanlagda vårdtiden räknas, ska den tid räknas av som personen har varit frihetsberövad med anledning av det brott som utgjort grund för överföringen av verkställigheten.

Eftersom de nämnda bestämmelserna i lagförslag 2 har samband med det internationella samarbetet, föreslår utskottet att de skrivs in i 7 § 3 mom. i lagförslag 1. Samtidigt föreslår utskottet en precisare formulering, dvs. att en person som överförs till Finland inte "på grund av en vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat" mot sin vilja får hållas kvar för vård under en längre tid än vad som bestämts i den främmande staten. Syftet med preciseringen är att beakta de fall där det kan finnas behov av att tvångsvårda en person som det har bestämts en vårdpåföljd för i en främmande stat också efter den tid som har bestämts i den staten. I praktiken lämnas en person som fortfarande är allvarligt sjuk när en tidsbestämd vårdpåföljd är avtjänad vind för våg, om han eller hon oberoende av sitt psykiska tillstånd måste skrivas ut från sjukhuset. Tvångsvård efter avtjänad vårdpåföljd innebär inte att den vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat blir strängare, eftersom vården inte längre grundar sig på vårdpåföljden utan på att kriterierna i finsk lag uppfylls. Utskottet föreslår dessutom att momentet för tydlighetens skull kompletteras med en hänvisning till 4 b kap. 22 o § i lagförslag 2, där det föreskrivs om klarläggande av om det finns förutsättningar för vård oberoende av patientens vilja enligt finsk lag.

2. Lag om ändring av mentalvårdslagen

22 m §. Med hänvisning till motiven till 5 § i lagförslag 1 föreslår utskottet att "Rättsskyddscentralen för hälsovården" byts ut mot "Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården". Utskottet föreslår samma ändring i 22 n—r § utan separata motiveringar.

22 o §. I 1 mom. sägs det att en person som det har bestämts en vårdpåföljd för i en främmande stat får i Finland hållas kvar för vård oberoende av sin vilja i högst sex månader. Före utgången av denna tid ska det ges ett observationsutlåtande om patienten för att klarlägga om det fortfarande finns förutsättningar för att bestämma om vård oberoende av patientens vilja enligt finsk lag. Beslut om vården ska fortsätta eller avslutas fattas utifrån de paragrafer om nationellt förfarande som räknas upp i momentet.

Utskottet anser att momentet behöver ändras av nedan angivna skäl. Enligt information till utskottet har tanken varit att en person ska kunna hållas kvar för vård i Finland oberoende av sin vilja i högst sex månader *på grundval av en vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat*. Om patienten är i behov av fortsatt vård, är det inte längre frågan om verkställighet av en vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat utan om vård som ges utifrån nationella kriterier. För att tydliggöra syftet föreslår utskottet att den första meningen preciseras. Bedömningen av kriterierna för tvångsvård enligt finsk lag gäller vårdpåföljder som bestämts för såväl obestämd som bestämd tid.

Enligt momentet kan en person på grund av en vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat hållas kvar för vård oberoende av sin vilja i högst sex månader och ett observationsutlåtande ska ges före denna tid löper ut. Även om den föreslagna formuleringen inte hindrar att observationsutlåtandet lämnas i en så tidig fas som möjligt, kan det lämnas strax innan tidsfristen löper ut. Eftersom samtycket till överföring av verkställigheten ofta sker utifrån dokumentation från den främmande staten och det då inte går att göra bedömningar enligt nationell standard om perso-

nens vårdbehov, är det enligt utskottet bättre att utredningen startar snarast möjligt efter att personen i fråga överförs till Finland. Utskottet föreslår följaktligen att förutsättningarna för tvångsvård för personer som överförs till Finland utreds av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i stället för att en läkare vid det sjukhus där patienten vårdas lämnar observationsutlåtande, vilket vore fallet enligt propositionen. Ett annat faktum som talar för att det är Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården som ska ha ansvaret för utredningen är att verket även i övrigt har en viktig roll när verkställigheten av vårdpåföljder överförs.

I momentet sägs det att bestämmelser om förfarandet för fortsatt vård eller avslutande av vård finns i 17 § 2—4 mom. och 18 a §. Men till följd av de ovan föreslagna ändringarna och för att bestämmelsen ska bli mer flexibel vill utskottet trots allt föreslå att det i momenten hänvisas till mentalvårdslagens 4 kap. om utredning av behovet av vård oberoende av den åtalades vilja när denne inte döms till straff och vård oberoende av den åtalades vilja.

I 2 mom. föreskrivs bl.a. om längden på en vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat. Med hänvisning till motiven under 7 § i lagförslag 1 föreslår utskottet att momentet stryks.

22 p §. Paragrafer handlar om fall då det eventuellt blir aktuellt med att överföra verkställigheten av en vårdpåföljd från Finland till en främmande stat. Om en överföring av verkställigheten är möjlig, ska Tillstånds- och tillsynsverket

för social- och hälsovården enligt 2 mom. underställa Helsingfors förvaltningsdomstol vårdbeslutet. Bestämmelsen omfattar endast det första beslutet om vård. Det är viktigt, menar utskottet, att verkställigheten av en vårdpåföljd som bestämts för en utlänning också kan överföras när han eller hon redan fått vård i Finland. Utskottet föreslår därför att momentet tydliggörs så att det också gäller beslut om fortsatt vård. Dessutom har utskottet gjort en mindre språklig justering i momentet.

22 t §. Med hänvisning till de allmänna motiven föreslår utskottet en ny paragraf om kostnadsfördelning. I 1 mom. anges det att internationellt bestäms kostnadsansvaret mellan Finland och den främmande staten enligt vad finska staten kommit överens om med den främmande staten. I 2 mom. bestäms det hur kostnadsansvaret bestäms nationellt här hemma när Finland på grund av en internationell förpliktelse i egenskap av verkställighetsstat är kostnadsansvarig.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår lagutskottet

att lagförslag 3 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 och 2 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

1.

Lag

om ändring av lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 16 januari 1987 om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder (21/1987) 7 och 8 §, 9 § 1 mom., rubriken för 3 kap., 21 och 22 §, 23 b § 1 mom. samt 24 § 1 mom.,

av dem 7, 8 och 22 § sådana de lyder i lag 9/1994, 9 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1289/2003, 21 § sådan den lyder i nämnda lag 9/1994 och i lag 236/2001 samt 23 b § 1 mom. och 24 § 1 mom. sådana de lyder i sistnämnda lag, samt

fogas till 1 §, sådan den lyder i nämnda lag 9/1994, ett nytt 2 mom. till 5 § ett nytt 2 mom. och till 19 §, sådan den lyder i nämnda lagar 9/1994 och 1289/2003, ett nytt 4 mom. som följer:

1 §
(Som i RP)

5 §

— — — — —
Innan justitieministeriet beslutar om verkställighet i Finland av en vårdpåföljd som har bestämts i en främmande stat ska ministeriet inhämta yttrande av *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården*. Om verket anser att verkställighet av en sådan vårdpåföljd i Finland inte är motiverad med hänsyn till vårdens syfte, får det inte bestämmas att verkställigheten ska ske i Finland.

7 §
(1 och 2 mom. som i RP)

När justitieministeriet beslutar om fortsatt verkställighet av en vårdpåföljd som har bestämts i en främmande stat, ska ministeriet bestämma att påföljden ska verkställas som psykiatrisk sjukhusvård oberoende av patientens vilja, i enlighet med det yttrande som *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* lämnat. *En person som har överförs till Finland får inte på grund av en vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat mot sin vilja hållas kvar för vård under en längre tid än vad som har bestämts i den främmande staten. När den sammanlagda vårdtiden räknas ska den tid räknas av som personen har varit frihetsberövad med anledning av det brott som utgjort grund för*

överföringen av verkställigheten. Bestämmelser om utredning av om det finns förutsättningar för vård oberoende av patientens vilja enligt finsk lag och när utredningen ska inledas finns i 4 b kap. 22 o § i mentalvårdslagen.

8 och 9 §
(Som i RP)

3 kap.

Verkställighet i en främmande stat av en påföljd som har bestämts i Finland

19 §
(Som i RP)

21 §
(1 mom. som i RP)

Beslut enligt 1 mom. om verkställigheten av en vårdpåföljd fattas av justitieministeriet på förslag av *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården*.

(3 mom. som i RP)

22, 23 b § och 24 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

2.

Lag

om ändring av mentalvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mentalvårdslagen av den 14 december 1990 (1116/1990) 34 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1423/2001, samt
fogas till lagen ett nytt 4 b kap. som följer:

4 b kap.

Internationell verkställighet av vårdpåföljder

22 1 §
(Som i RP)

22 m §

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska på begäran av justitieministeriet yttra sig om huruvida en överföring av en vårdpåföljd som har bestämts i en främmande stat för verkställighet i Finland är motiverad med hänsyn till vårdens syfte. Verket ska också yttra sig om hur vården ska ges i Finland.

22 n §

När det har beslutats att en vårdpåföljd som har bestämts i en främmande stat ska verkställas i Finland, ska *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* placera personen i fråga på det statliga sinnessjukhus som nämns i det yttrande som avses i 22 m §.

(2 mom. som i RP)

22 o §

En patient får på grund av en vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat hållas kvar i Finland för vård oberoende av sin vilja i högst sex månader. Före utgången av denna tid ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården utreda om det finns förutsättningar för att bestämma om vård oberoende av patientens vilja enligt finsk lag. Utredningen ska inledas snarast möjligt efter att den för vilken det har bestämts en vårdpåföljd har överförs till Finland. I fråga om förfarandet gäller i tillämpliga

*delar bestämmelserna i 4 kap. om utredning av behovet av vård oberoende av den åtalades vilja när denna inte dömts till straff och om vård oberoende av den åtalades vilja.
(2 mom. utest.)*

22 p §

Om en person för vilken det i Finland har bestämts en vårdpåföljd är medborgare i en främmande stat eller har sitt hemvist i en främmande stat, ska *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* i samråd med justitieministeriet utreda om det med stöd av något avtal mellan Finland och den främmande staten är möjligt att överföra vårdpåföljden för verkställighet i den främmande staten.

Om en överföring av verkställigheten är möjlig, ska *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* snarast underrätta den verksamhetsenhet inom hälsovården som svarar för personens vård om detta och underställa Helsingfors förvaltningsdomstol *beslutet om vård eller fortsatt vård.*

(3 mom. som i RP)

22 q §

(1 och 2 mom. som i RP)

Ett protokoll ska upprättas över den förrättning där samtycke ges. Protokollet ska lämnas till *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* och till justitieministeriet.

22 r §

Om *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* anser att det med hänsyn till vårdens syfte är motiverat att anförtro en främ-

mande stat verkställigheten av en vårdpåföljd, ska *verket* föreslå för justitieministeriet att vårdpåföljden ska verkställas i den främmande staten.

(2 mom. som i RP)

22 s §
(Som i RP)

22 t (Ny)

Kostnadsansvaret för internationell verkställighet av en vårdpåföljd mellan Finland och en främmande stat bestäms enligt vad Finland och respektive främmande stat kommit överens om.

Om kostnaderna ska bäras av verkställighetsstaten och vårdpåföljden har överförts till Finland för att verkställas, betalas kostnaderna för verkställigheten av vårdpåföljden i Finland med statsmedel tills förutsättningarna för att bestäm-

ma om vård oberoende av patientens vilja har utretts enligt 22 o §. De kostnader som uppstår därefter betalas på samma sätt som vårdkostnaderna för en person som det har bestämts vård för i Finland. Om den som det har bestämts vård för inte har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun (201/1994) när utredningen enligt 22 o § om förutsättningarna för att bestämma om vård är klar, bär staten ansvaret för vårdkostnaderna tills personen i fråga har hemkommun i Finland. Därefter svarar hemkommunen för kostnaderna.

34 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 5 maj 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Heidi Hautala /gröna
vordf. Anna-Maja Henriksson /sv
medl. Paavo Arhinmäki /vänst
Timo Heinonen /saml
Oiva Kaltiokumpu /cent
Ilkka Kantola /sd

Sampsa Kataja /saml
Krista Kiuru /sd
Outi Mäkelä /saml
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Tero Rönni /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.